



ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА УЧИТЕЛИ

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР:
ПРОФ. ДН ДИМИТЪР ВЕСЕЛИНОВ



ПИСМЕН ИЗПИТ ПО МУЗИКАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ И ПЕЕНЕ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА IV ПКС
(КОНСПЕКТ)

I. ТЕМИ:

1. Фолклорът

Възникване на фолклора. Фолклорен синкретизъм. Форми на участия на музиката във фолклора. Фолклор и личност. Промяната в същността на фолклорната практика. Роля на българския фолклор в историята на България. Стилони и жанрови особености на фолклора. Музикален танцов и инструментален фолклор. Символиката на фолклорните практики. Българската обичайно-обредна система. Българските композитори и фолклора. Отношението към фолклора на днешните композитори и музикални аранжори.

2. Музикални форми

Принципи и фактори на формообразуване. Видове музикални форми и буквени схеми. Отворени и импровизационни форми в историческите и съвременните практики.

3. Жанрове

Жанрово многообразие в музиката. Динамика на жанровете. Модификация на традиционните жанрове. Съвременни форми на синтез. Съвременни музикално-сценични жанрове.

4. Стилони

Еволюция и многообразие на стилове и направления в музиката. Съвременни композиционни техники. Стилкови взаимодействия и форми на синтез.

5. Елементи на музикалната изразност

Изразните средства в музиката. Динамика и динамични знаци. Елементи на нотописа – графични символи, тонови трайности, нотни стойности, паузи и др. Метрум, размер, такт, темпо. Метрично разнообразие на българския фолклор – равноделни и неравноделни размери. Тембър – на музикални инструменти, видове вокални състави, видове инструментални състави. Видове мелодическо движение.

6. Популярната музика

Главни стилове. Жанрови разновидности. „Сериозна“ и популярна музика – взаимодействие между двата типа музика. Афро-американската традиция – блус, джаз. Влияние на „черната“ музика в Европа и България. Съвременни измерения на функционалността на популярната музика. Символиката в някои стилове на популярната музика на ХХ и ХХІ век. Музика и медии.

7. Музикалност

Музикални способности. Музикален слух. Музикалните способности на ученика и тяхното развитие в различните етапи на обучението.

8. Историческо развитие на музикалното изкуство

Възникване на музиката. Музикална култура и практики в различните исторически епохи (периодизация, стилкови особености, жанрове). Представители от различните исторически епохи и техни музикални творби. Възникване и развитие на музикалните инструменти. Видове музикални инструменти – старинни, съвременни. Съвременни музикално-сценични жанрове и практики. Светоусещане и социална позиция на творците.

9. Българската музикална култура.

Древна българска култура. Музикалната култура след Освобождението. Националните традиции и професионалното творчество. Първите български композитори. Формиране на национален стил. Композиторското творчество след Втората световна война. Българско изпълнителско изкуство. Популярната музика в България.

II. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Времетраенето на писмения изпит е пет часа. Всеки кандидат разработва този теоретичен въпрос от конспекта, който е изтеглен в деня на изпита. Съдържанието на разработката се придружава от един, два или няколко методически примера във връзка със съответната тема.

III. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

- Атанасова, А. (1988). Психодиагностика на музикалността на деца от ранна и предучилищна възраст. Благоевград.
- Афеян, Н. (2014). Холизмът във вокалната педагогика. Изд. НБУ, София.
- Белтрандо-Петие, Мари-Клер, (1997). История на музиката, Част 1. Музика, София.
- Белтрандо-Петие, Мари-Клер, (1999). История на музиката Част 2. Музика, София.
- Брашованова, Л., Стоянов, П. (1972). Христоматия по музикална литература с анализи. Наука и изкуство, София.
- Гайтанджиев, Г. (1990). Популярната музика. Народна просвета, София.
- Джуджев, Ст. (1970). Българска народна музика. Част 1. София.
- Джуджев, Ст. (1975). Българска народна музика. Част 2. София.
- Джоканов, С., Рупчев, Й. (1994). Лексикон – поп, рок, джаз. София.
- Динеков, П. (1990). Български фолклор. Изд. Български писател, София.
- Драганова, Р. (2020). Музиката в българското училище в края на XIX и началото на XX век. Институт за изследване на изкуствата – БАН. София.
- Долгинс, А. (1995). Имена от рока. София.
- Калудова-Станилова, С. (2011). Методика на обучението по народно пеене. АМТИИ – Пловдив.
- Караиванова, Б. (1998). Силата на внушението в часа по музикален инструмент. Педагогически алманах/1998. 181 – 187.
- Кацарова, Р. (1955). Български танцов фолклор. София.
- Коралов, А. (1985). За художествените направления и музиката. Народна просвета, София.
- Крачева, Л. (2006). Творци и творби. Част 1. Марс, София.
- Крачева, Л. (2010). Творци и творби. Част 2. Марс, София.
- Крачева, Л. (2008). Българска музикална култура. От древността до наши дни. Марс, София.
- Леви, К., Спасова-Дикова, Й., Трайкова, Е. (2019). Българският XX век в изкуствата и културата. Институт за изследване на изкуствата – БАН, София.

- Леви, К. (2012). Музикалната пародия в края на 20 и началото на 21 век. Институт за изследване на изкуствата – БАН, София.
- Леви, К. (2005). Диалогичната музика: блусът, популярната култура, митовете на модерността. Институт за изкуствознание – БАН, София.
- Леви, К. (2007). Етноджазът: локални проекции в глобалното село. Институт за изкуствознание – БАН, София.
- Леви, К. (1999). Афро-американската музика и съвременните попстилове. Сб. „Музика и училище – вчера, днес и ... утре“, съст. М. Попова, София.
- Леви, К. (1999). Глобализация, „афроамериканизация“ и новата сензитивност. Българско музикознание 3/1999, София. 80 – 87.
- Леви, К. (1993). Рокмузиката в България. Началото. Българско музикознание 3/1993, София. 9 – 17.
- Литова – Николова, Л. (1988). Българска народна музика. Музика, София.
- Максимов, И. (1993). Вокална фонология: Наука за гласа. Музика, София.
- Стоянов, П. (1993). Музикален анализ – Част 1. Музика, София.
- Стоянов, П. (1995). Музикален анализ – Част 2. Музика, София.
- Стоянова, Г. (1991). Музикалност. София.
- Тодоров, М. (1976). Българска народна музика. Музика, София.
- Тодорова, Е. (2018). Артикуляционни нарушения. Изд. НБУ, София.

Издания на ДИУУ:

- Диалогът в образованието - съвременност и перспективи. Съставители: Димитър Веселинов, Петър Петров, М. Тотоманова. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2021.
- Съвременният учител и предизвикателствата на информационното общество, съставители: Росица Пенкова, Петър Петров. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2020
- Квалификацията на учителите в Департамента за информация и усъвършенстване на учители, съставител: Росица Пенкова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2020
- Взаимодействието между средно и висше образование като фактор за повишаване качеството на образованието, съставители: Росица Пенкова, Петър Петров, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2019.

- Съвременни педагогически технологии в образованието, съставители: Росица Пенкова, Катя Стоянова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2018
- Модернизация на образованието, съставител: Росица Пенкова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2017
- Съвременното училище и квалификацията на учителите, съставител: Росица Пенкова, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2016
- Учителят и модернизиранието на образованието – национални и европейски практики съставител: Росица Пенкова, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2015
- Традиции и иновации в образованието, съставители: Даниела Миткова, Николина Цветкова
Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2014
- 60 години Департамент за информация и усъвършенстване на учители, съставители: Росица Пенкова, Захари Захариев, Даниела Миткова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2013.
- Учителят: призвание, компетентност, признание, София, ДИУУ 2011

Списания:

Електронно списание на ДИУУ "i-Продължаващо образование", ISSN: 1312-899X,
<https://diuu.bg/emag/>